

DOI: 10.15276/ETR.04.2020.2
DOI: 10.5281/zenodo.4506871
UDC: 338.48
JEL: L83

КОНКУРЕНТНИЙ АНАЛІЗ ГАСТРОНОМІЧНИХ ТУРІВ ДО ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ТУРИСТИЧНИХ АГЕНЦІЙ УКРАЇНИ

COMPETITIVE ANALYSIS OF GASTRONOMIC TOURS TO LATIN AMERICA TRAVEL AGENCIES OF UKRAINE

Tatiana V. Averikhina, PhD in Economics, Associate Professor
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7680-2702
Email: t.v.averihina@mzeid.in

Vladislava V. Shatskova
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9017-7859
Email: vladislava29.12.97@gmail.com

Received: 06.08.2020

Аверіхіна Т.В., Шацкова В.В. Конкурентний аналіз гастрономічних турів до Латинської Америки туристичних агенцій України. Оглядова стаття.

В статті здійснено аналіз пропозицій гастрономічних турів до Латинської Америки, які надаються туристичними агенціями України. Виділено особливості гастрономічного туризму. Представлені найбільш затребувані латиноамериканські гастрономічні тури за країнами: Бразилія, Аргентина, Мексика, Перу та Чилі. Для аналізу були обрані чотирнадцять туристичних гастрономічних агенцій, які надають гастрономічні та звичайні тури до Латинської Америки. Наведена географічна та видова структура гастрономічних турів до Латинської Америки. Досліджено вартість та тривалість латиноамериканських гастрономічних турів. Визначено витрати, що найчастіше включаються або не включаються до вартості гастрономічного туру. Зроблено висновок, що Латинська Америка володіє багатьма ресурсами, але туристичні агенції України пропонують мало гастрономічних турів, що вказує на необхідність розвитку цього напрямку.

Ключові слова: гастрономічний туризм, гастрономічний тур, туристична агенція, Латинська Америка

Averikhina T.V., Shatskova V.V. Competitive analysis of gastronomic tours to Latin America travel agencies of Ukraine. Review article.

The article analyzes the proposals of gastronomic tours to Latin America, which are provided by travel agencies of Ukraine. Features of gastronomic tourism are highlighted. The most popular Latin American gastronomic tours are presented as such countries: Brazil, Argentina, Mexico, Peru and Chile. Fourteen travel agencies, which provide gastronomic and beverage tours to Latin America, were selected for the analysis. The geographic and species structure of gastronomic tours is given. The cost and duration of Latin American gastronomic tours, which are offered by Ukrainian travel agencies, have been investigated. The expenses, that are included or not included in the cost of the gastronomic tour, are determined. It is concluded that Latin America has many resources for organizing a gastronomic tour, but travel agencies in Ukraine offer few tours, which indicates the need to develop this direction.

Keywords: gastronomic tourism, gastronomic tour, travel agency, Latin America

Характерною тенденцією сучасного туристичного бізнесу стало різке підвищення потреб споживачів туристичних послуг, які з кожним роком більш вибагливі та ретельні до пошуку нових вражень, емоцій, знань, ідей тощо. Проте на сучасному етапі, в умовах жорсткої конкуренції між туристичними підприємствами, недостатньо тільки виробляти якісні товари та послуги, необхідно також вміти здобути прихильність споживачів. У туристичному сенсі Латинська Америка – це строкатий «букет» напрямків, це регіон, де зародився гастрономічний туризм. Для українських туристичних агенцій цей напрям недостатньо розвинутий, тому для збільшення попиту на гастрономічні тури до Латинської Америки потрібно провести аналіз існуючих пропозицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Теоретичні та практичні питання щодо розвитку гастрономічного туризму, видів гастрономічних турів досліджувалися в роботах таких вчених: Басюк Д.І., Божук Т.І., Ковешніков В.С., Гармаш В.В, Бусигіна А. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Незважаючи на значну кількість наукових праць, в яких досліджувалися питання щодо гастрономічного туризму, пропозиції гастрономічних турів до Латинської Америки, які надаються туристичними агенціями України, не досліджувалися.

Метою статті є: проаналізувати пропозиції гастрономічних турів до Латинської Америки, які надаються туристичними агенціями України.

Виклад основного матеріалу дослідження

В сучасному туристичному просторі, в останні роки, з'являється новий вид туристичної подорожі, так званий гастрономічний туризм, головною метою якого є знайомство з особливостями кухні тієї чи іншої місцевості або країни. Гастрономічний туризм – це новий туристичний продукт, особливо завдяки тому, що згідно з фаховою літературою, більша третина туристичних витрат йде на харчування [1]. Він стає більш затребуваним у порівнянні з іншими видами туризму. Особливістю такої подорожі є те, що крім розважальних та подібних послуг, туристу надається можливість спробувати національні страви, приготовлені на очах туриста, а також пропонуються маршрути по винним заводам, по фермерським угіддям та навчання у видатних шеф-кухарів в популярних ресторанах туристичного регіону.

Багато українських туристів подорожують до країн Європи та Азії і знайомляться з особливостями їх національних страв. Але для досвідчених туристів цього вже замало і вони починають шукати щось нове. Велика кількість

туристів мають бажання їздити в гастрономічні тури до країн, які славляться своєю вишуканою національною кухнею та екзотичністю. Тому найбільше відповідають країни Латинської Америки, які являють собою унікальний симбіоз культурних та гастрономічних традицій. За більшістю джерел до них відносять [2]: держави – Аргентина, Болівія, Бразилія, Чилі, Колумбія, Коста-Ріка, Куба, Домініканська Республіка, Еквадор, Сальвадор, Гватемала, Гаїті, Гондурас, Мексика, Нікарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Уругвай, Венесуела; залежні території – Пуерто-Ріко, Гваделупа, Мартініка, Сен-Бартельми, Сен-Мартен, Французька Гвіана.

В Україні функціонує кілька туристичних агенцій, що спеціалізуються на організації гастрономічного туру та відпочинку взагалі в Латинській Америці. Для аналізу були обрані 14 туристичних агенцій, які пропонують гастрономічні та звичайні тури до Латинської Америки. У табл. 1 за туристичними агенціями наведені країни, куди пропонуються гастрономічні тури, адреса і контактна інформація.

Таблиця 1. Туристичні агенції, які пропонують тури до Латинської Америки

№	Назва турагенції	Країни	Адреса та контактні дані
1	BookTravel	Бразилія, Аргентина, Перу та Чилі	м. Київ, вул. Очаківська 5/6, оф. 104 er@booktravel.com.ua
2	UniCondor	Бразилія, Аргентина, Перу та Чилі	м. Київ, вул. Саксаганського 74б, оф. 5 unicondor.com.ua
3	TPG (Travel Professional Group)	Мексика, Куба	м. Київ, вул. Велика Васильківська 34 info.tpg.ua
4	Weekend	Бразилія, Аргентина, Перу та Чилі	м. Київ, вул. Златоустовська 14, оф. 2 week-end.com.ua
5	Rondo	Бразилія, Аргентина, Мексика, Перу	м. Київ, вул. Олеся Гончара 37а, оф. 3 rondo.com.ua
6	Artifika	Мексика, Перу, Аргентина, Чилі	м. Одеса, вул. Середьфонтанська 19, artifika.com.ua
7	БумерангТур	Домінікана	м. Одеса, вул. Троїцька 36 boomerang-tour.com.ua
8	OrangeTime	Мексика, Аргентина,	м. Київ, вул. Проспект Перемоги 67, оф.4 orangetime.com.ua
9	Carpaccio	Бразилія	м. Київ, вул. Пушкінська 1-3/5, оф. 45 carpaccio.com.ua
10	Татур	Перу	м. Київ, вул. Саксаганського 50, оф. 203 tatur.ua
11	TezTour	Мексика, Куба, Домінікана	м. Одеса, вул. Успенська 39/1, оф. 15 tez-tour.com
12	Siesta	Мексика, Домінікана, Бразилія, Перу	м. Київ, вул. Ісаакяна 2 siesta.kiev.ua
13	Join up	Мексика, Куба	м. Київ, вул. Грушевського 12/2 joinup.ua
14	Coraltravel	Домінікана	м. Київ, вул. Велика Арнаутська 19, оф. 803 coraltravel.ua

Джерело: власна розробка авторів

Можна зазначити, що за напрямком – Латинська Америка – працює незначна кількість туристичних підприємств, це зумовлює перспективність роботи на даному напрямку при

правильного позиціонування себе на туристичному ринку. Серед наведених туристичних підприємств майже всі надають гастрономічні тури, окрім: UniCondor, Rondo,

БумерангТур, Join up та Coraltravel, але ці туристичні агенції можуть розробляти авторські тури, тому цілком можливо, що вони розроблять гастрономічні тури особливо для клієнтів.

Більшість українських туристичних агенцій пропонують рекреаційні тури до Латинської Америки, де поєднується оздоровчий відпочинок в курортних містах та відвідування пам'яток природи і архітектури. За чим тільки не їдуть до Латинської Америки – і для того, щоб особисто доторкнутися до легендарних пам'ятників, і щоб покататися на джипах в національних парках, і зі смаком відпочити в прибережних готелях та головне – познайомитися з традиційними стравами і напоями Латинської Америки. Домінікана та інші держави, які знаходяться в Карибському басейні, мають велику кількість пляжів, високоякісних готелів та дивовижних краєвидів, але вони не є лідерами в сфері гастрономічного туризму. Найбільш відомими гастрономічними центрами Латинської Америки є такі країни Південної Америки, як Бразилія, Чилі, Аргентина, Перу та країна Північної Америки – Мексика. Саме в цих країнах сповна можна насолодитися гастрономією Латинської Америки. В кожній країні є свою «родзинку». Так в Бразилії під час гастрономічного туру можна пройти майстер-класи від іменитих шеф-кухарів в місцевих ресторанах, в тому числі в Madalosso –

найбільшому ресторані у всій Латинській Америці. Крім того, в ході подорожі можна побачити пам'ятки Ріо-де-Жанейро і легендарні водоспади Ігуасу, а також відвідати грандіозний бразильський карнавал в сонячному Ріо. В Аргентині туристи зможуть дізнатися, що таке асадо та побувати на популярних виноробнях в Мендосі. Мексика це унікальний досвід занурення в культуру через пікантні смаки, яскраві кольори та неймовірні аромати цієї кухні, яка включена в список культурної спадщини ЮНЕСКО. Окрім гастрономічних майстер-класів, можна познайомитися з країною, також, через її історію та культуру. Колоритність юкатанського ринку, піраміди майя, запах свіжоспечених коржів, плавання в підземних карстових озерах, смак шоколадного соусу, приготованого вами. Перу називають основним центром тяжіння гурманів в Латинській Америці. Крім того, саме ця республіка вважається місцем зародження гастрономічного туризму. Саме тут можна спробувати такі дивні страви, як м'ясо альпаки та морської свинки.

За даними аналізу пропозицій туристичних агенцій на рис. 1 сформована географічна структура гастрономічних турів за найпопулярнішими країнами Латинської Америки.

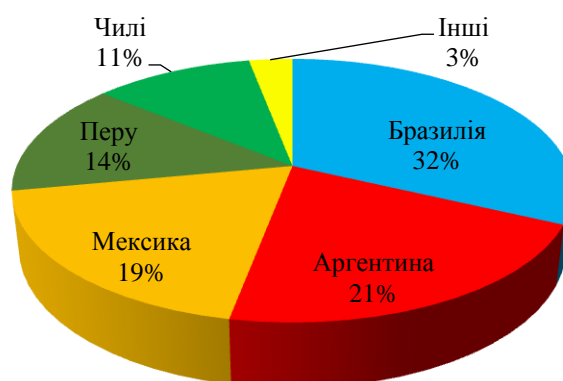

Рисунок 1. Географічна структура гастрономічних турів за найпопулярнішими країнами Латинської Америки

Джерело: власна розробка авторів

Можна побачити, що найвідвідуванішою країною Латинської Америки є Бразилія (32%), яка славиться своїм відомим карнавалом. Туристична подорож в цю країну це гастрономічний шоу-тур. На другому місці серед гастрономічних центрів Латинської Америки є Аргентина (21%) та Мексика (19%). Це не дивно, тому що ці країни займають велику площу, а отже в них набагато більше пам'ятників архітектури, природних явищ та звичайно ресторанів, де туристи можуть ознайомитися з традиційними стравами кожного регіону. Перу та Чилі (14% і 11%) теж доволі відомі міста для планування

гастрономічних турів, через своє географічне розташування, яке плідно впливає на розвиток виноробства.

Латинська Америка багата туристичними ресурсами, що дозволяє задіяти усі види гастрономічного туризму, а саме [3]:

- ресторанний – припускає відвідування відомих ресторанів, які відрізняються високою якістю і національною спрямованістю регіональної кухні;
- сільський – включає в себе участь туристів в зборі врожаю на виноградниках, в садах і на

- ягідних плантаціях, знайомство з технологією переробки сільськогосподарської продукції та дегустацію місцевих страв та напоїв;
- освітній – пропонує знайомство з технологією харчового виробництва, навчання в спеціальних освітніх установах з кулінарної спеціалізацією, участь в майстер-класах;
- подієвий – має на увазі участь в громадських і культурних заходах з гастрономічною спрямованістю;
- екологічний – передбачає знайомство з технологією виробництва органічних

продуктів, продегустувати еко-продукти, відвідати майстер-класи з приготування екологічно чистих страв;

- спеціалізований – знайомить з технологією приготування якогось одного блюда в різних місцевостях. Прикладом є сирні, пивні, винні та інші тури;
- комбінований – об'єднує кілька перелічених напрямів.

На рис. 2 наведено структуру відвідування латиноамериканських країн за видами гастрономічних турів..

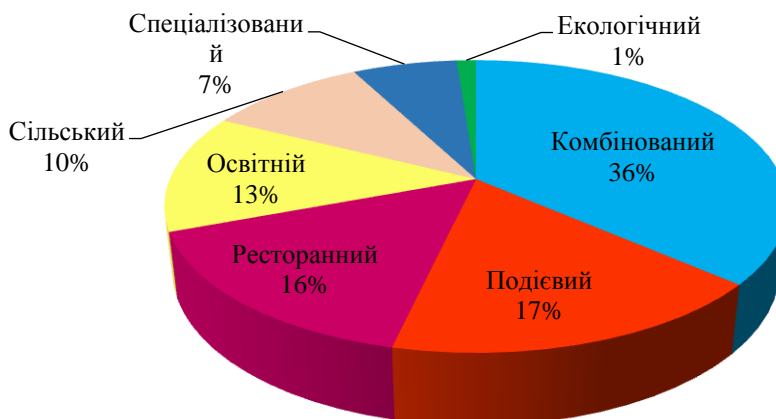

Рисунок 2. Видова структура гастрономічних турів до Латинської Америки
Джерело: власна розробка авторів

Найпоширенішим видом гастрономічного туризму є комбінований туризм (36,4%). Це не дивно, тому що окрім куштування традиційних страв, турист може насолодитися різними шоу-програмами, екскурсіями по фермам та виноградникам та прийняти участь у приготуванні нової страви. На цей вид туризму можна поїхати як самотужки, так і зі сім'єю, що відіграє важливу роль у виборі міста відпочинку. Наступними йдуть такі види: подієвий (17,2%), ресторанний (15,7%) та освітній (13,1%). Такі позиції зрозумілі, тому що, в перш за все, в гастрономічний тур їдуть туристи, які люблять готувати та зацікавлені в придбанні нових знань та навичок. Сільський та спеціалізований (9,9% та 6,5%) теж доволі популярні види гастрономічного туризму в Латинській Америці, але український споживач туристичних послуг хоче ще цікавих вражень від подорожі. Екологічний туризм (1,2%) не такий розвинений, як інші види гастрономічного

туризму, але за останні роки все ж таки набрав оберти і є туристи, які їздять до латиноамериканських країн, аби більш детально познайомитися з цим видом гастрономічного туризму.

Серед наведених туристичних агенцій України розглянемо, які саме гастрономічні тури до Латинської Америки вони пропонують і скільки коштує тур. З табл. 2 видно, що більшість наведених гастрономічних турів присвячені тематиці вина. Через те, що Аргентина, Чилі та Бразилія досить великі території і мають гарне положення для виноградарства, також через їх технології приготування вина, цей продукт є відомим у всьому світі, тому такий попит гастрономічних турів саме до цих країн. Ще, через різні кліматичні умови, порівнянні з Україною, в країнах Латинської Америки можна знайти незвичайні для українців овочі та фрукти і спробувати традиційні страви з них.

Таблиця 2. Гастрономічні тури до Латинської Америки, які надають туристичні агенції України

№	Назва турагенції	Країна	Назва гастрономічного туру	Ціна, дол./дн.
1	2	3	4	5
1	BookTravel	Бразилія	Сонце, танго, вино та карнавал Бразилії	3293/10
		Аргентина	Винний тур по Аргентині та Чилі	1724/9
		Чилі		

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5
2	TPG (Travel Professional Group)	Мексика	Смак Мексики	866/5
3	Weekend	Бразилія	Танго та вино	2452/12
		Чилі		
		Аргентина	Винний тур	
4	Artifika	Мексика	Текіла експрес	2378/6
5	OrangeTime	Аргентина	Аргентинський міраж та винний оазис	3844/10
		Мексика	Культура виноробства.	1325/9
			Мистецтво виготовлення текіли та музика маріачі	1585/10
			Тисяча смаків мексиканського моле	1795/10
6	Capraccio	Бразилія	Бразилія зі смаком	5870/8
7	Tatur	Перу	Гастрономічний тур до Перу	1650/8
8	TezTour	Куба	Дивовижна Куба на яхті	4145/8
9	Siesta	Перу	Звабливий Перу	1945/8

Джерело: власна розробка авторів

Як видно з табл. 2, найвища ціна – 5870 дол. за 8 днів до Бразилії. Цей тур називається «Бразилія зі смаком» і він найдорожчий серед інших, через те, що в цей гастрономічний тур входить квиток на велике бразильське шоу. Найнижча ціна – 866 дол. за 5 днів до Мексики і цей гастрономічний тур називається «Смак Мексики». Перш за все, він найдешевший, тому що триває лише 5 днів; туди не входять квитки на заходи, які додаткові в програмі, також через те, що турист буде проживати не в вишуканому готелі.

Тож зрозуміло, що ціна на гастрономічні тури варіюється від кількості проведених днів, від програми гастрономічного туру, від кількості зірочок готелю, де буде проживати турист тощо. Але до вартості туру не входить міжнародний авіапереліт, споживач туру сам обирає як саме йому дістатися тієї країни, де знаходиться місце збору. В табл. 3 наведено витрати, що найчастіше включаються та не включаються до вартості гастрономічного туру.

Таблиця 3. Витрати, що найчастіше включаються та не включаються до вартості гастрономічного туру

Включено	Не включено
Проживання в готелях	Міжнародний авіапереліт
Трансфери і харчування за програмою	Аеропортові збори
Екскурсії з перекладачем відповідно до програми	Додаткові екскурсії
Вхідні квитки в музеї по програмі	Оплата перевантаження валізи
Медичне страхування	Чайові та особисті витрати
Внутрішній авіапереліт відповідно до програми	Трансфери поза туру

Джерело: власна розробка авторів

Кожний гастрономічний тур, який надається туристичними агенціями являє собою комплексний туристичний продукт, який особисто формується з урахуванням потреб та фінансових можливостей клієнта. За відгуками туристів найбільш захоплюючими гастрономічними турами були ті, які формувалися самими замовниками, так звані «ексклюзивні тури», але вони є досить дорогими.

Висновки

Таким чином можна підсумувати, що серед всіх українських туристичних агенцій тільки частина пропонує тури до Латинської Америки, але по декілька видів і лише невелика кількість з них пропонує гастрономічні тури. Ціни на ці тури коливаються в залежності від кількості днів, програми туру, рейтингу готелю тощо. Велика кількість туристичних агенцій в Україні можуть створити авторський тур спеціально для клієнта, але зрозуміло, що це буде дорожче, ніж

запропонований гастрономічний тур. До найбільш відвідуваних країн Латинської Америки можна віднести Бразилію, яка славиться своїми гастрономічними шоу-турами. На другому місці серед гастрономічних центрів Латинської Америки є Аргентина та Мексика, через те, що ці країни займають велику площу, а отже в них набагато більше пам'яток архітектури, природних явищ та ресторанів, де туристи можуть ознайомитися з традиційними стравами кожного регіону. Перу та Чилі теж доволі відомі міста для планування гастрономічних турів, через своє географічне розташування, колорит та дивовижні поєднання смаків. Найпоширенішим видом гастрономічного туризму є комбінований туризм, оскільки окрім дегустування національних страв, також можна насолодитися різними видовищами та прийняти участь у них. Такий вид як еко-туризм, не такий популярний, але з кожним роком поступово розвивається. Отже, можна зазначити,

що Латинська Америка володіє багатьма ресурсами для організації гастрономічного туру, але туристичні агенції України пропонують мало таких турів, що вказує на необхідність розвитку та розробки рекомендацій щодо гастрономічного туризму Латинської Америки.

Abstract

The article analyzes the proposals of gastronomic tours to Latin America, which are provided by travel agencies of Ukraine. It has been determined that the main goal of gastronomic tourism is to get acquainted with the peculiarities of the national cuisine of various countries. The features of gastronomic tourism are highlighted, namely: the opportunity to taste and evaluate national dishes, make routes through the farmlands and wine factories of the area and learn from outstanding chefs in popular restaurants of the tourist region. Many Ukrainian tourists travel to Europe and Asia and get acquainted with the peculiarities of their national dishes. But this is not enough for experienced tourists and they start looking for something new. A large number of tourists want to go on gastronomic tours to countries famous for their exquisite national cuisine and exoticism. Therefore, the most suitable countries in Latin America, which are a unique symbiosis of cultural and gastronomic traditions are: Brazil, Argentina, Mexico, Peru and Chile. 14 travel agencies, which provide food and beverage tours to Latin America, were selected for the analysis. Moreover, the cost and duration of Latin American gastronomic tours, which are offered by Ukrainian travel agencies, have been investigated, the tour structure is given. The expenses, that are included or not included in the cost of the gastronomic tour, are determined. It was found that among all travel agencies, only a part offers tours to Latin America, and only a small number of them offer gastronomic tours to Latin America. Most travel agencies in Ukraine can create an author's tour especially for a client, but it is clear that it will be more expensive than the proposed gastronomic tour. According to the study, the most visited countries in Latin America is Brazil, because of its gastronomic show tours. The second place is taken by Argentina and Mexico, because these countries occupy a large area, and therefore they have many more monuments of architecture, natural phenomena and restaurants, where tourists can get acquainted with the traditional dishes of each region. Peru and Chile are also well known cities for planning gastronomic tours, due to their geographical location, color and amazing combinations of flavors. It is concluded that Latin America has many resources for organizing a gastronomic tour, but travel agencies in Ukraine offer few tours, which indicates the need to develop this direction

Список літератури:

1. Ковешніков В.С. Винний та гастрономічний туризм: важливий потенціал розвитку економіки / В.С. Ковешніков, В.В. Гармаш // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 4. – С. 32-37.
2. Страны Латинской Америки [Електроний ресурс] – Режим доступу: http://actravel.ru/latin_america.html /.
3. Омельницька В.О. Сущность и классификация видов гастрономического туризма / В.О. Омельницька // Приазовський економічний вісник. – 2018. – № 1. – С. 15-20.

References:

1. Kovichnikov V.S., Harmash V.V. (2017). Wine and gastronomic tourism: an important potential for economic development. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 4, 32-37 [in Ukrainian].
2. Latin American countries. Retrieved from: http://actravel.ru/latin_america.html [in Ukrainian].
3. Omelnitskaya V.O. (2017). The essence and classification of types of gastronomic tourism. *Priazovskiy ekonomichny visnik*. 1, 15-20 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Аверіхіна Т.В. Конкурентний аналіз гастрономічних турів до Латинської Америки туристичних агенцій України / Т. В. Аверіхіна, В. В. Шацькова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2020. – № 4 (50). – С. 12-17. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2020/No4/12.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2020.2. DOI: 10.5281/zenodo.4506871.

Reference a Journal Article:

Averikhina T.V. Competitive analysis of gastronomic tours to Latin America travel agencies of Ukraine / T. V. Averikhina, V. V. Shatskova // Economics: time realities. Scientific journal. – 2020. – № 4 (50). – P. 12-17. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2020/No4/12.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.04.2020.2. DOI: 10.5281/zenodo.4506871.

